

for at disse Mænd kunne faae, ikke deres Families Underhold, men faae erstattet den direkte Udgift, et Ophold paa fremmed Sted forarsager dem, og godtgjort det indirekte Tab, der derved maa affødes for en jævn borgerlig Næring. Naar nu denne Forklaring er rigtig — og det er ingen Marslønning, ingen Gage, men Vederlag efter danske Forhold — saa har jeg i Aaringer hørt af Venstremænd af alle Afstygninger, at de havde kun Tab af at sidde i den danske Rigsdag og mange Gange saa smertelige Tab deraf, at de ofte have maattet trække sig tilbage fra en Virksomhed, Valgerne ønskede dem kaldede til, fordi de pekuniært ikke kunde udrede de 1—2—300 Kroner, det kostede dem ud over, hvad de fik. Jeg kan vidne derom af personlig Erfaring, nemlig fra Samtaler med Mange; jeg har hørt Mænd i Smaastillinger, der have siddet her i Rigsdagen, som f. Ex. en jævn Landsbyhaandværker, sige: Det er mig umuligt at blive her, thi jeg kan, om jeg lever aldrig saa knapt her, og jeg lever kun sømmeligt, ikke faae Noget tilovers til at give en Svend i mit Sted hjemme. Nogle Hundrede Kroner skulde jeg offre, det kan min Bedrift ikke taale, jeg er færdig, jeg kan ikke Mere". Jeg skal ikke udføre dette videre, men jeg kunde tage Ex-empler ligesaa grelle. Derfor er det bittert at høre, — og det har sat meget ondt Blod — naar Høireblade stadig have villet fremsætte Klager, navnlig mod dette Thing for, at man traf Samlingerne ud eller for, at man søgte denne Virksomhed for Levebrøds Skyld eller traf Samlingerne ud, af Hensyn til Diæterne. Jeg har engang i Urgrelse over den Maade, hvorpaa man anvendte denne Kritik mod det danske Folkething, sagt: „Disse lurvede tre Daler om Dagen.“ Det er sagt udenfor denne Sal, men det er sagt offentlig og refereret offentlig, og det skal tages i den Betydning, at det er lurvet og urigtigt, at nogen Kritik spidser sig til paa den Maade, som sket er mod det danske Folkething ligeoverfor dette Spørgsmaal. Jeg har kjendt Rigsdagsmænd snefevis, om hvem jeg føler mig fuldkommen overbevist, at de have haaret deres Rigsdagsstilling med Resignation og med pekuniært Tab, og jeg har ogsaa kjendt mangen en Mand, hvem Valgerne have udpeget til at være deres Rigsdagskandidat, og hvem de vilde have foretrukket for en anden, men som har godtgjort, at han ikke kunde bære det med Rigsdagsvirksomheden forbundne pekuniære Tab, uagtet han levede og forlangte kun at leve under smaa borgerlige Forhold. Naar Forholdet er saaledes, at man tør sige, ja næsten være forvisset om, at Folkethinget vil kunne være istand til at voge i Dygtighed, og at ikke blot Valgbarheden, men ogsaa Valgerne stilles friere i Valget, tillader jeg mig at sige, at det Forslag, her foreligger, forsaavidt det an-

gaar Spørgsmaalet om højere Diæter — og Forslaget er fremsat af Regjeringen, billiget af Landsthinget og anbefalet af Høire — er et demokratisk Forslag. Jeg haaber, at flere ville optage den Lante, det skal interessere mig at høre, thi en modsat Udtalelse vil gaa lige stik imod Alt, hvad jeg har hørt om dette Spørgsmaal før. Lad os anstille en Sammenligning med vore Nabolande, er der noget Sted i Verden, hvor man giver en Godtgjørelse, et Vederlag som den, vi faae? Hvor kan det være, at Stænderne havde 8 Kroner om Dagen, det er dog 40—50 Mar tilbage, og at Rigsrådsmedlemmerne — det er nyere — skulde have 8 Kroner, og naar de tillige vare Rigsdagsmænd, 14 Kroner, og det gamle Rigsråds Medlemmer kunde endog faae 40 Kroner daglig — det kom an paa, hvorlænge Samlingen varede. Er det maasse af Hensyn til Rangforordningen? Skulde vi være villige til at nedsette vort Arbejde og Stilling, saaledes at de vare Kapitainer, naar vi kun ere Premierlieutenanter? Der kunde være en Betragtning, som kunde forhindre fra at gaa med til højere Diæter, og som kunde tale mod Forandring i dette Forhold, det er den, at Valgerne ikke kunne lide det. Derpaa skal jeg ikke spille mange Ord; men jeg vil kun sige, at de Valgere — jeg taler kun med Hensyn til mig selv — som mene, at den Virksomhed at være Rigsdagsmand, saaledes som den efter Erfaringen viser sig at være, og den Dødsrelse, som dermed er forbunden, ikke har en Betydning, der i pekuniær Henseende kan sættes lige med en mindre Bestillingsmands, Postembedsmands eller lavere Officers osv., dem vil jeg foreslaa ikke at stemme paa mig; thi saaledes ansætter jeg ikke min Virksomhed og Dødsrelse som Rigsdagsmand. Andre kunne have andre Betragtninger; men jeg tror, at vi i det Hele taget ere noget inde paa en feil Vej med Hensyn til Betragtninger, vedrørende Rigsdagens Stilling, og at vi selv ved at høre for disse Fornemmelser have gjort Rigsdagen mere Skade, end vi egentlig tænke. Det er ikke blot med Hensyn til dette Forhold, at jeg omtaler dette, men ogsaa med Hensyn til hele den Maade, hvorpaa, og de Vilkaar, hvorunder Rigsdagen arbejder samt med Hensyn til de pekuniære Forhold. Hvilke Lokalteter have vi ikke maattet leve under? Hvor mange have ikke følt deres Helbred svækket under Virksomheden her, og hvor ofte har Rigsdagen ikke været forlænget paa Grund af, at Lokalteterne ikke have været saadanne, at man har kunnet fremme Arbejdet paa en saadan Maade, som det skulde fremmes. Jeg spørger: Er det ikke en forunderlig og vistnok i hele Verden enestaaende Stilling, at Rigsdagen ikke selv har foretrukket sig, tillegnet sig og bestemt for sig Repræsentationsudgifter? Hvilken besynderlig Stilling har dette ikke bragt Rigsdagen i? Skal